

Subjekty správního práva a správně právní vztahy

MP615Z Správní právo I

4. přednáška 14. 3. 2019
Stanislav Kadečka

1

Obsah přednášky

Pojem a druhy subjektů správního práva, subjekty veřejné správy, nositelé a vykonavatelé pravomoci, subjekty vůči nimž je veřejná správa vykonávána, pojem a charakteristické rysy správně právních vztahů, předpoklady a prvky správně právních vztahů, druhy správně právní vztahů.

2

Pojem a druhy subjektů správního práva

- subjekty, kterým SP přiznává subjektivitu
 - nositel práv a povinností stanovených SP
 - ≠ subjekt správně právního vztahu
- subjekty
 - které vykonávají VS x vůči kterým je VS vykonávána
- subjekty SP, které vykonávají VS = subjekty VS
 - nositelé pravomoci
 - vykonavatelé VS

3

Subjekty veřejné správy

- rozhodující postavení = stát
- od státu odvozují své postavení tzv. **veřejnoprávní korporace**
 - územní samosprávné celky
 - profesní a zájmová samospráva
- **právnícké osoby veřejného práva** odlišné od veřejnoprávních korporací
- **právnícké osoby soukromého práva** a **fyzické osoby v zákonem určeném postavení**
- *specifické postavení nezávislých vykonavatelů VS či veřejných sborů a veřejných strážů*

- **představovány zejména správními orgány**
- způsobilost k VS u nich vystupuje jako **pravomoc a působnost**

4

Nositelé a vykonavatelé pravomoci

- v rámci subjektů VS lze dále rozlišovat
 - **nositele pravomoci**
 - **vykonavatele VS**
- **nositelé** = nositeli **příslušné činnosti VS** a odpovídají za její výkon (*stát, veřejnoprávní korporace, jiné právnícké osoby veřejného práva...*)
- **vykonavatelé** = vždy **odvozování** od nositelů pravomoci
 - přímí x nepřímí
- jsou jimi také **orgány VS**
 - orgány státní správy a samosprávy
 - správní úřady
 - úřední osoby

5

Subjekty vůči nimž je veřejná správa vykonávána

- **adresáti veřejnosprávního působení**
- zejména
 - občané jako **fyzické osoby**
 - **právnícké osoby**
- VS může být vykonávána **také vůči subjektu VS**

- v této souvislosti se zpravidla **rozděluje způsobilost subjektu k**
 - právům a povinnostem
 - právním úkonům
 - protiprávním úkonům

6

Pojem a charakteristické rysy správně právních vztahů

- **specifické** právní vztahy vznikající a realizující se při výkonu VS
- mimo obecných znaků právních vztahů také zvláštní znaky
 - **jedním ze subjektů je orgán VS**
 - **vždy vztahy mocenské**
- převažují **relativní vztahy** (individualizované co do subjektů a konkretizované co do obsahu) oproti **absolutním** (všeobecným)
- z iniciativy orgánu VS (např. řízení *ex officio*) i adresáty (např. řízení na žádost)
- **i proti vůli** adresáta VS

- v případě porušení **správněprávní odpovědnost**

7

Předpoklady a prvky správně právních vztahů

- základním předpokladem = **existence právně účinné normy SP**
 - **některé vztahy přímo na základě norem SP**
- zpravidla však k tomuto předpokladu třeba ještě **určité právní skutečnosti**
 - *volní* (jednání právní/protiprávní)
 - *mimovolní* (události/stavy)
- **prvky** správně právních vztahů
 - subjekty – všechny subjekty SP, jejich postavení se konkretizuje
 - obsah – souhrn oprávnění a povinností
 - objekt – předmět vzájemných oprávnění a povinností

8

Druhy správně právních vztahů

- výrazně **diferencovaná** množina vztahů, **různá dělení**:
- **podle právních obsahu**
 - organizační
 - hmotněprávní
 - procesněprávní
- **podle funkcí VS**
 - regulační
 - ochranné
- **podle postavení adresátů**
 - vnější (externí)
 - vnitřní (interní)

9

Literatura

- PRŮCHA, Petr. *Správní právo: obecná část*. 8., dopl. a aktualiz. vyd., (V nakl. Doplněk 3.). Brno: Doplněk, 2012, s. 121-157.
- HENDRYCH, Dušan. *Správní právo: obecná část*. 9. vydání. Praha: C.H. Beck, 2016, s. 51-62.
- SLÁDEČEK, Vladimír. *Obecné správní právo*. Praha: ASPI, 2005, s. 197 a násl.
